

van Michiels antwoordde hij, 'dat bij Engelsen en Noren de vordering van de eigendom der schepen absoluut (was)' (dat was wat de Noren betrof juist, maar wat de Engelsen aanging onjuist¹). Van den Tempel meende dat de door Kerstens bepleite vordering uit praktisch oogpunt wenselijk was en van Kleffens en Michiels spraken zich tegen Kerstens' voorstel uit: beiden hadden bezwaar tegen een zo vèrgaande aantasting van de eigendomsrechten van één groep ondernemers. 'De nota wordt aanvaard.'²

Nog geen twee weken later ontmoette van Lidth (toen nog geen minister) twee bestuursleden van de *Shipping*, Hudig en Olyslager. 'Na de lunch', noteerde hij,

'een uitvoerig gesprek over algemene politiek, waarbij mij blijkt dat het *Shipping Committee* ontsteld is over de plannen van Kerstens om de rechtmatige bezittingen van de scheepvaartmaatschappijen te vorderen, zogenaamde links-RK politiek, die neerkomt op staats-socialisme . . . Feitelijk is het ongehoord dat men dat nu wil doordrijven, hetgeen toch werkelijk fascistische neigingen verraadt. Maar de RK voeren voortdurend openlijk of achter de schermen RK partijpolitiek, waarvoor zij de kans schoon zien, en als Pietje Kerstens thuis komt, wil hij zich met de hand op de borst slaan en zijn partijgenoten tonen wat hij allemaal voor hen in de wacht gesleept heeft.'³

Op 5 juni '42 kwam de ministeriële beschikking gereed waarbij, met ingang van 1 juni, de Nederlandse koopvaardijvloot in bezit gevorderd werd.⁴ Het beheer werd overgedragen aan het bestuur van de *Shipping* (het droeg dat op zijn beurt, wat het westelijk halfroond betrof, aan het Nederlands Scheepvaart Comité over). De exploitatie zou voortaan plaatsvinden voor rekening van de staat. Ging een schip verloren, dan zou de eigenaar schadevergoeding krijgen 'tot een bedrag, tenminste gelijk aan de waarde van het schip ten tijde van zijn vergaan, zo mogelijk in nader overleg met de eigenaar vast te stellen'; ook de vergoeding voor het gebruik tijdens de periode van bezitsvordering zou slechts 'voorzover mogelijk' in overleg met de eigenaars vastgesteld worden - die waarde zou eventueel in 'scheepsruimte' (d.w.z. in door de regering aan te kopen schepen) uitbetaald worden. Leverde de exploitatie van de koopvaardij een saldo op (van het Scheepvaartfonds werd niet gerept), dan zou de besteding daarvan 'in de eerste plaats . . . gericht (zijn) op het herstel van de positie der koopvaardij van het koninkrijk, de positie der zeevarenden daaronder begrepen.'

¹ De Engelse regering had van januari '40 af alle soorten schepen waaraan zij behoefte had, in bezit gevorderd maar hun beheer volledig aan hun rederijen overgelaten. ² Ministerraad: Notulen, 4 mei 1942. ³ Van Lidth: 'Dagboek', 17 mei 1942. ⁴ Tekst: *Eng.*, dl. III b, p. 221-22.